

Quan l'autobiografia es torna antologia

Alguns llibres són versions enèsimes d'una mateixa matriu, i potser per això mateix esdevenen èxits de venda. Per contra, si pensem que cada llibre ha de crear un gènere, l'aposta és més arriscada, tot i que més agraïda. Naturalment, també resulta lícit combinar formes preexistents. És el que ha fet Narcís Comadira amb *Marques de foc. Els poemes i els dies* (Ara Llibres). A l'epíleg, admet que ha barrejat antologia, autobiografia, memòries, assaig i traducció. En altres paraules, el llibre permet accedir a la història de la seva vida poètica: com entra en contacte amb poemes, autors, llengües, com se'ls fa seus i els comparteix amb els seus lectors. Cada poema és una marca de foc indolora però profunda.

Narcís Comadira va néixer el 1942, però les seves experiències inicials no difereixen gaire de les que vam tenir els que vam néixer dècades després; deu ser que la postguerra va ser més llarga del que sembla. Com a tanta gent, els primers contactes amb la poesia catalana li arriben a través de les nades i de les cançons que es canten durant les excursions (algunes resulta que són de mossèn Cinto), mentre que a l'escola s'inicia en la tradició literària castellana. En la seva trajectòria, la poesia en català arriba després de la poesia en francès.

Cada cas

"Comadira ens explica les circumstàncies personals de cada cas, ens proporciona la versió original d'alguns poemes i una traducció comentada"

En el cas de Comadira, el pas pel seminari i per Montserrat també té efectes poètics: el *Cant espiritual* de Maragall i el *Nabí* de Carner, que s'afegeixen als poemes torturats d'Ausiàs March, als més civilitzats de Carles Riba i al retrobament amb el Verdaguer que recitava a les palpentos quan era infant. Després arribarà Dante, i amb el lectorat a Anglaterra entrarà en contacte amb l'obra d'Auden, Eliot, Keats... Comadira ens explica les circumstàncies personals de cada cas, ens proporciona la versió original d'alguns poemes i una traducció comentada.

Versions dels versos preferits

Quan l'autor ens fa fixar en paraules i en frases concretes, el llibre es converteix en un florilegi d'apropriacions, homenatges i picades d'ullet. Un poema de Gabriel Ferrater li fa pensar en un altre de Leopardi, així com Ronsard ressona en Yeats. Comadira ens fa veure com alguns dels seus versos són versions o perífrasis dels seus versos preferits. "*E'l vulgo, a me nemico et odioso, / (chi'l pensò mai) per mio refugio chero*", escriu Petrarca. "Ara els topants més tèrbols / —qui ho hagués dit?— de lejo", respon Narcís Comadira. I, amb una humilitat que és una forma d'hiperconsciència, rebla: "Per sort, he compensat Petrarca amb Dante." *

Dante, Carner, Yeats i Leopardi, quatre dels poetes que Narcís Comadira cita i sobre els quals reflexiona a 'Marques de foc. Els poemes i els dies' ARXIU